

BEZOEKADRES

Koningskade 40
2596 AA Den Haag
070 351 97 51
Nederland

POSTADRES

Postbus 93218
2509 AE Den Haag
Nederland

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. de Directeur-Generaal Water en Bodem
de heer drs. P.R. Heij
Postbus 20901
2500 EX DEN HAAG

datum
1 oktober 2018

ons kenmerk
97514/LH

contactpersoon
mr. A.R. Krijgsman

bijlage(n)
1

uw kenmerk
-

e-mail
akrijgsman@uvw.nl

betreft
consultatie
Aanvullingsbesluit Bodem

doorkiesnummer
070 - 351 98 02

Geachte heer Heij,

U verzocht ons bij brief 9 juli 2018 een reactie te geven op de consultatieversie van het Aanvullingsbesluit Bodem Omgevingswet. Aan uw verzoek komen wij gaarne tegemoet, waarbij in het bijzonder zal worden ingegaan op de door u gestelde vraag hoe ons oordeel is over het nieuwe toetsingskader voor het verspreiden van baggerspecie op de landbodem.

Alvorens onze zienswijze naar voren te brengen hechten wij eraan onze waardering uit te spreken over de prettige en constructieve wijze waarop wij met uw medewerkers hebben gesproken over de totstandkoming van de consultatieversie. Ons commentaar hebben wij opgedeeld in een brief met hoofdpunten en een bij deze brief behorende bijlage met detailopmerkingen, voor de inhoud waarnaar wij korthedshalve verwijzen. In deze brief komen aan de orde:

1. Toetsingskader verspreiden baggerspecie op landbodem;
2. Grootschalige bodemtoepassingen bij toepassen bouwstoffen;
3. Vervallen meldingsplicht
4. Onduidelijkheden bevoegdheden grondwaterkwaliteit
5. Overgangsrecht
6. Integratie of desintegratie

Ad 1. Toetsingskader verspreiden baggerspecie op landbodem

a. Normstelling

Terecht is in het Aanvullingsbesluit vastgelegd, dat vrijgekomen baggerspecie op ten hoogste 10 km van de afstand van de plaats van vrijkomen gelijkmatig op de landbodem wordt toegepast om de bodemgesteldheid van landbouwgronden en natuurgronden te herstellen of verbeteren. Om beter invulling te geven aan het stand still beginsel zijn er in het Aanvullingsbesluit extra kwaliteitsgradaties toegevoegd (niet, licht, matig, zwaar verontreinigd) vanwege de variatie binnen de huidige twee klassen (AW2000-A-B). Het begrip 'weilanddepot' is vrijwel geheel uit het Aanvullingsbesluit verdwenen.

Zorgpunt: De gewijzigde normering leidt tot onduidelijkheden rond definiëring: Verder is onduidelijk hoe deze kwaliteitsgradaties zich verhouden tot de klasse verspreidbare baggerspecie en de opslag in weilanddepots. Tevens baart de beperking tot landbouwgronden en natuurgronden zorgen. Dit zal leiden tot kostenverhogingen. Vrijgekomen baggerspecie wordt namelijk ook op andere plekken verspreid zoals wegbermen, groenstroken, onderhoudsstroken en braakliggende terreinen. Ook de eis van gelijkmatige verspreiding is onnodig beperkend, omdat in de praktijk ook sprake is van logische en verantwoorde ongelijkmatige verspreiding. Weilanddepots zijn volgens de waterschappen een onmisbaar onderdeel van het verspreidingsbeleid, derhalve zijn weilanddepots ook nadrukkelijk meegenomen bij het berekenen van de normen voor verspreiding van baggerspecie. De zorg is dat in de huidige tekst de mogelijkheden tot het inrichten van weilanddepots, zonder duidelijke aanleiding, drastisch wordt ingeperkt.

UvW-verzoek: Verduidelijken van de gewijzigde normering ten aanzien van de verspreiding van baggerspecie. Verduidelijken dat weilanddepots onderdeel van het verspreidingsbeleid zijn, en dat de normen ook op deze vorm van verspreiden zijn berekend. Loslaten van de restrictie dat verspreiden van baggerspecie alleen op landbouwgronden en natuurgronden mag plaatsvinden. Dit aan te geven door de redenering om te draaien door te stellen dat verspreiden kan, tenzij dit door fysieke obstakels onmogelijk is. Bovendien het vereiste van gelijkmatigheid te laten vervallen, omdat het functionele doel helder is en voor herstel en verbetering kan het juist noodzakelijk zijn om ongelijkmatig te verspreiden.

b. Maatwerk en uitvoeringsproblemen bij baggerprojecten

De waterschappen hebben te maken met gemiddeld 20 gemeenten in hun beheergebieden. Het bieden van maatwerk houdt een intrinsiek en wezenlijk risico in voor de uitvoering van baggerprojecten in de vorm van hogere kosten, meer complexiteit en langere doorlooptijden. Het bieden van maatwerk leidt tot grote spanning met diverse verbeterdoelen van de Omgevingswet en in het bijzonder het versnellen en verbeteren van de besluitvorming over projecten en het vergroten van de voorspelbaarheid, inzichtelijkheid en gebruiksgemak.

Bij de huidige werkwijze nemen de waterbeheerders de geldende algemene regels voor toepassingen grond, baggerspecie en bouwstoffen in acht met het oog op de bescherming van gezondheid, veiligheid en omgevingskwaliteit. Het huidige beschermingsniveau biedt volgens de waterbeheerders voldoende waarborgen om deze belangen te beschermen.

Zorgpunt: Het Aanvullingsbesluit Bodem biedt ruime mogelijkheden tot maatwerk. Hierdoor ontstaat voor gemeenten de bevoegdheid om bij baggerprojecten de waterbeheerders te confronteren met specifieke eisen. Dit heeft tot gevolg dat in die gevallen dat gemeenten maatwerk aan waterschappen opleggen er sprake zal zijn van significante kostenstijgingen (minder efficiënte toepassing bouwstoffen, hogere transportkosten en afvoerkosten, verwerkingskosten als afvalstof etc.). Door de waterschappen uitgevoerde indicatieve berekeningen geven aan

dat de bedragen variëren van honderdduizenden euro's tot enkele miljoenen afhankelijk van het vereiste maatwerk.

UvW-verzoek: De UvW houdt vast aan haar voorkeur om mogelijkheden tot maatwerk uit te zetten. Tijdens een gehouden botsproef is gebleken, dat niet wordt uitgesloten dat gemeenten maatwerk zullen inzetten om gebiedsspecifieke en/of bestuurlijke redenen. Afgesproken is dat VNG en UvW in samenspraak met uw ministerie – ervan uitgaande dat door uw ministerie wordt vastgehouden aan mogelijkheden tot maatwerk - de toelichting zullen aanscherpen om duidelijk te maken dat, gezien het generieke beschermingsniveau, maatwerk alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk is. Tevens is afgesproken het de effecten van maatwerkmogelijkheden expliciet mee te nemen in de evaluatie van de Omgevingswet.

c. Weilanddepots en het vereiste van afdichtende folie

Het Aanvullingsbesluit vereist een folie onder baggerdepots met het oog op het verontreinigen van de bodem.

Zorgpunten: Zoals wij het Aanvullingsbesluit lezen kan er geen baggerspecie met de kwaliteitsaanduiding “verspreidbaar” zonder eisen worden toegepast in een weilanddepot om vervolgens daar achter te blijven als onderdeel van de bodem. Om folie onder baggerdepots met licht- en matig verontreinigde bagger aan te brengen is onnodig en een disproportionele eis. Het nut van de eis tot afdichtende folie is al diverse malen ontkracht op basis van uitgevoerde onderzoeken (Grontmij, Tauw). De kwaliteit van de baggerspecie is acceptabel voor de onderliggende bodem en het daarop weer later grazende vee en groeiende landbouwprodukten. Bovendien geldt er ten onrechte alleen de eis dat weilanddepots een verbetering van de bodem tot gevolg moeten hebben. Een dergelijke inperking is volgens de waterschappen onnodig en strijdig met de huidige praktijk, waarin ophoging van laagtes in het land ook veel voorkomt.

UvW-verzoek: Het vereiste van het aanbrengen van folie te laten vervallen. Bovendien dat weilanddepots ook mogelijk zijn in geval van aanvulling en ophoging van de bodem en niet alleen bij bodemverbetering.

Ad 2. Grootschalige bodemtoepassingen bij toepassen bouwstoffen

Er is niet alleen bij het verspreiden van bagger sprake van grootschalige bodemtoepassingen (GBT's) voor het toepassen van bouwstoffen. De waterschappen zien zich tezamen met vooral Rijkswaterstaat gesteld voor grote opgaven op het gebied van vooral aanleg en versterking van primaire waterkeringen.

Zorgpunt: Het openstellen van maatwerk in het bodemdomein vormt een aanzienlijk uitvoeringsrisico op bij in ieder geval projecten tot aanleg en versterking van primaire waterkeringen. De mogelijkheid tot maatwerk roept twijfel op over het generiek beschermingsniveau die de regelgeving biedt en vormt een bron van discussie in de uitvoering (wel of geen maatwerk). Voorzienbaar zijn bovendien langere doorlooptijden en extra kosten bij deze projecten.

UvW-verzoek: De mogelijkheden tot maatwerk ook uit te zetten in geval van aanleg en versterking van primaire waterkeringen. Uw voornemen om in de regelgeving na vaststelling van projectbesluiten de mogelijkheid van maatwerkvoorschriften af te sluiten vormt een verkleining van het uitvoeringsrisico maar neemt dit onvoldoende weg.

Ad 3. Vervallen meldingsplicht

In het Aanvullingsbesluit is geregeld dat meldingen voor grondverzet vervallen tot en met 25 m3. Dit geldt ook wanneer de kwaliteit van de bodem de huidige interventiewaarde is. Naar huidig recht moet ook voor < 26 m3 een melding worden gedaan. De meldingsplicht heeft tot doel om beoordeling van de activiteit door het bevoegd gezag mogelijk te maken.

Zorgpunt: Nu geldt er onverkort een meldingsplicht en kan het waterschap ervoor kiezen controle uit te voeren of en in hoeverre de initiatiefnemer de algemene regels naleeft en de vereiste onderzoeken heeft uitgevoerd. Zo nodig kan handhavend worden opgetreden. Ten onrechte wordt ervan uitgegaan dat het bevoegd gezag al over informatie over de plaats en het moment waarop waarschijnlijk gegraven gaat worden beschikt. De waterschappen verwachten een substantiële toename van toezichts- en handhavingskosten. Deze zorg komt voort uit de opgedane ervaringen en het feit dat er grote commerciële belangen in de grondsector spelen om vuile met schone grond te vermengen.

UvW-verzoek: De meldingsplicht voor grondverzet van minder dan 26 m³ niet te laten vervallen.

Ad 4. Onduidelijkheid bevoegdheden grondwaterkwaliteit

Het beheer van regionale watersystemen is, met een enkele uitzondering, belegd bij waterschappen. Een watersysteem is een samenhangend geheel van een of meer oppervlaktewaterlichamen en grondwaterlichamen, met bijbehorende bergingsgebieden, waterkeringen en ondersteunende kunstwerken. Als er sprake is van grondwateronttrekkingen en daarmee samenhangende infiltraties is het waterschapsbestuur bevoegd gezag, tenzij er sprake is van grondwateronttrekkingen waarover het provinciaal bestuur zeggenschap heeft. In het Aanvullingsbesluit lijken de waterschappen taken toebedeeld te krijgen die zij niet hebben, zoals het saneren van grondwater en de zorg voor grondwaterkwaliteit.

Zorgpunt: Onder de Waterwet is het beheer van de kwaliteit van grondwater niet of onvoldoende duidelijk belegd en wijst het Aanvullingsbesluit in de richting van een substantiële uitbreiding van bevoegdheden met alle (kosten)consequenties van dien. In de bijlage bij deze brief hebben wij dit zorgpunt nader onderbouwd.

UvW-verzoek: De verantwoordelijkheid van waterschappen voor de grondwaterkwaliteit in ieder geval in overeenstemming te brengen met de huidige verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden op grond van de Waterwet en nader te overleggen over verheldering en eventueel aanpassing van bevoegdheden onder de Omgevingswet.

Ad 5. Overgangsrecht

Het overgangsrecht heeft betrekking op alle toepassingen van bouwstoffen, grond en baggerspecie die al bestonden voor de inwerkingtreding van dit besluit. Bovendien ziet het overgangsrecht op toepassingen die op grond van het overgangsrecht nog na de inwerkingtreding van dit besluit overeenkomstig het oude recht zijn aangebracht. Het overgangsrecht voor het verspreiden van baggerspecie op de landbouw houdt in, dat de waterbeheerder baggerspecie uit een watergang ook mag verspreiden tot een jaar na de inwerkingtreding van dit besluit als wordt voldaan aan het oude recht.

Zorgpunt: Waterschappen hebben vaak een planning van 4 jaar (jaar 1: verificatie, jaar 2: bodemonderzoek en integrale dieptepeiling, jaar 3: werkvoorbereiding, jaar 4: uitvoering).

UvW-verzoek: in het besluit op te nemen een overgangsrecht van 3 jaar. Te bezien of het uitgangspunt voor overgangsrecht onder de Omgevingswet, dat een project dat onder oud recht is begonnen, onder dit recht blijft vallen, van toepassing is.

Ad 6. Integratie of desintegratie

Er is gekozen voor een zogeheten "knip", waarbij in deze eerste tranche van het Aanvullingsbesluit Bodem slechts de bepalingen van het huidige Besluit bodemkwaliteit (Bbk) zijn overgezet die betrekking hebben op de toepasser van bouwstoffen. In het Bbk blijven onder meer achter: bepalingen over Kwalibo, het produceren en verhandelen van bouwstoffen en de milieuverklaringen en meetmethoden. Dit doet afbreuk aan het integreren van wetgeving onder de Omgevingswet.

Zorgpunt: Er is de verwachting dat de Omgevingswetgeving integraliteit, inzichtelijkheid en meer gebruiksgemak zal brengen en het aanbrengen van een knip zoals aangegeven, verdient op zijn minst een goede communicatie naar de gebruikers over wat, waar is geregeld en de verbanden ertussen.

UvW-verzoek: Bij de implementatie tijdig en goed communiceren wat met het Aanvullingsbesluit Bodem in de Omgevingswetgeving is ondergebracht, welk deel in het Bbk is achtergelaten en hoe deze besluiten met elkaar samenhangen.

Tot slot verzoeken wij u onze aandachts- en zorgpunten nog nader met ons af te stemmen en te verwerken in het Aanvullingsbesluit Bodem.

Hoogachtend,

ir. A.J. Vermuë
Algemeen directeur